

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2022 r.

**Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Cyberbezpieczeństwa**

STANOWISKO

ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ INTERACTIVE ADVERTISING BUREAU POLSKA (IAB POLSKA) W/S PRZEDSTAWIONEGO PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ WNIOSKU: PROJEKT ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY USTANAWIAJĄCEGO PRZEPISY MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE NIEGODZIWEMU TRAKTOWANIU DZIECI W CELACH SEKSUALNYCH I JEGO ZWALCZANIE (COM(2022)209 final)

Szanowni Państwo,

Dziękujemy za możliwość zgłoszenia wstępnych uwag do projektu rozporządzenia ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie (dalej jako: „Projekt”). Na wstępie pragniemy również zauważyć, że zwalczanie wykorzystania seksualnego dzieci i zapobieganie niegodziwego ich traktowania w celach seksualnych uważamy za regulację nie tylko ważną, ale i potrzebną. Niemniej nie powinno się to odbywać kosztem naruszania fundamentalnych praw zagwarantowanych w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Projekt w swoim obecnym brzmieniu budzi w związku z tym nasze poważne zastrzeżenia, szczególnie w stosunku do ustanawianych w nim ograniczeń wobec korzystania z prawa do prywatności.

Należy podkreślić, że prawo do poszanowania prywatności jest jednym z fundamentalnych praw człowieka, którego ograniczenie może być ustanawiane wyłącznie w zgodzie z art. 52 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej¹. Zaproponowana w Projekcie ingerencja w prawo do prywatności w naszej ocenie nie spełnia wymogu konieczności i proporcjonalności. Brak zapewnienia w Projekcie, że nie dotyczy on szyfrowanej komunikacji może skutkować wymaganiami od dostawców usług internetowych, w sytuacjach przewidzianych w Projekcie (nakaz wykrywania), odszyfrowywania komunikacji użytkowników.

Jak zostało to podniesione we wspólnej opinii Europejskiej Rady Ochrony Danych i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, brak jest obecnie środków technologicznych umożliwiających wykrywanie materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w

¹ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U.U.E.C.2007.303.1 z dnia 14 grudnia 2007 r.)

celach seksualnych udostępnianych w zaszyfrowanej formie². Szyfrowanie komunikacji jest z kolei jednym ze środków umożliwiających realizowanie prawa do prywatności korespondencji i poszanowania życia prywatnego. Dlatego też w obecnie obowiązującym rozporządzeniu tymczasowym³, w motywie 25 zaznaczono, że żaden z jego przepisów nie powinien być interpretowany jako zakaz lub ograniczenie pełnego szyfrowania transmisji – podobne zapewnienie powinno znaleźć się także w Projekcie. Na takiej samej zasadzie Projekt nie wyklucza także skanowania komunikacji audio, w przeciwieństwie od obecnie obowiązującego rozporządzenia tymczasowego⁴. Wobec tego w Projekcie powinno się znaleźć bezpośrednio stwierdzenie, że takie skanowanie nie dotyczy wiadomości głosowych.

Przewidziane w Projekcie zabezpieczenia i ograniczenia w zakresie skanowania komunikacji nie są wystarczająco skonkretyzowane oraz zawierają wiele pojęć ocennych, sprawiających że ochrona prawa do prywatności użytkowników nie jest dostatecznie zabezpieczona. Projekt pozostawia szerokie pole do interpretacji niektórych pojęć, które sprawiają, że obowiązki nakładane na dostawców usług internetowych, nie są dostatecznie sprecyzowane i pozostawiają możliwość subiektywnej interpretacji. Prawodawca unijny, podczas ograniczania fundamentalnych praw powinien zagwarantować, że ograniczenia te będą wyrażone w sposób jasny i konkretny. Użyte w Projekcie pojęcia ogólne nie gwarantują pewności prawa i utrudnią dostawcom usług internetowych i organom kontrolnym odpowiednie stosowanie i zapewnianie przestrzegania przepisów Projektu. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na fakt, że pomimo szczegółowego opisu w art. 7 Projektu procedury wydawania nakazu wykrywania przez odpowiedni organ, użyte w nim pojęcia nie są dostatecznie konkretne. Przykładowo, w art. 7 ust. 5, 6 i 7 użyte pojęcia *w znacznym stopniu*; *znaczące ryzyko*; *znaczna liczba zgłoszeń* nie umożliwiają jednoznacznej oceny jaka ilość zostanie przez organ wydający nakaz uznana za znaczną. Wpłynie to na niejednolite wydawanie nakazów wykrywania z uwagi na to, jak dany organ rozumieć będzie użyte w Projekcie nieostre pojęcie oraz jak jest ono rozumiane w danym państwie członkowskim.

Przewidziane w Projekcie wykrywanie nagabywania dzieci w celach seksualnych (*grooming*), będzie najbardziej ingerowało w prywatność użytkowników, jako że jego wykrycie wymaga skanowania całych wiadomości (nie tylko zdjęć i materiałów wideo) i weryfikacji ich kontekstu, co tworzy daleko idącą ingerencję w samą istotę prawa do prywatności. Projekt, w obecnym brzmieniu tworzy ryzyko, ogólnego i masowego skanowania praktycznie wszystkich treści w komunikacji elektronicznej użytkowników w internecie⁵.

² Wspólna opinia Europejskiej Rady Ochrony Danych i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosku dotyczącego projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie, 4/2022, 28 lipca 2022 r., pkt 45 (https://edps.europa.eu/system/files/2022-07/22-07-28_edpb-edps-joint-opinion-csam_en.pdf)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1232 z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie tymczasowego odstępstwa od niektórych przepisów dyrektywy 2002/58/WE w odniesieniu do wykorzystywania technologii przez dostawców usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów do przetwarzania danych osobowych i innych danych do celów zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 274, str. 41).

⁴ Ibidem.

⁵ Wspólna opinia Europejskiej Rady Ochrony Danych i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosku dotyczącego projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie, 4/2022, 28 lipca 2022 r., pkt 55 (https://edps.europa.eu/system/files/2022-07/22-07-28_edpb-edps-joint-opinion-csam_en.pdf)

Apelujemy wobec powyższego o zmianę Projektu w taki sposób, by zapewnione zostało poszanowanie prawa do prywatności użytkowników, a każde jego ograniczenie było proporcjonalne i niezbędne.

Z poważaniem,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'W. Schmidt', written over a horizontal line.

Włodzimierz Schmidt
Prezes Zarządu